

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

-

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

-

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuositukset (Anna vastaukset monivalintakysymykseen kohdassa seitsemän Muut täydennystarpeet)

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuositukset (24 kpl) olennaiset?

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuosituksen numerot 1-24)

-

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

-

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

-

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

7. Muut täydennystarpeet (anna tässä kohdassa vastaukset kohdan viisi monivalintakysymyksiin)

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

FiComin lausunto luonnoksesta maaseutupoliittiseksi selonteoksi

FiCom kiittää mahdollisuudesta lausua, vaikka toimiala ei ollut varsinaisesti kuultavien joukossa. Luonnoksessa on kuitenkin esillä FiComin jäsenyritysten kannalta hyvin keskeisiä asioita, ja on perusteltua kuulla myös viestintäverkkoja rakentavien tahojen näkemyksiä.

FiComin keskeiset viestit:

- Selonteossa esitetty yleispalveluvelvoitteen laajentaminen ei ole tarkoituksenmukaista. Yleispalvelun tarkoituksena on toimia viimekätisenä turvaverkkona ja mahdollistaa teledirektiivin liitteen mukaiset peruspalvelut, kuten verkkopankin, sähköpostin ja perustasoisen videokuvan käyttömahdollisuus.
- Pelkät rakentamiskustannukset huippunopeille yhteyksille olisivat maltillisestikin arvioiden yli 2 miljardia euroa. Suuri osa miljardikustannuksista tulisi valtion korvattaviksi, koska yleispalveluvelvoite aiheuttaisi kohtuuttoman taloudellisen rasitteen yleispalveluyritykselle. Valtion korvausvelvollisuudesta on nimenomainen säännös sähköisen viestinnän palvelulaissa.
- Suomen tietoliikenneinfra on vahvalla pohjalla markkinaehtoisen kehityksen ansiosta. Päätöksenteossa tulisi välttää toimenpiteitä, jotka heikentäisivät investointihalukkuutta tai vääristäisivät markkinoita.

Teleyritykset investoivat viestintäverkkoihin markkinaehtoisesti vuosittain yli puoli miljardia euroa

Maaseudun elinvoimaisuuden ja kilpailukyvyn kannalta toimivat tietoliikenneyhteydet ovat nykyisin yhtä välttämättömiä kuin sähkö- ja vesihuolto. Suomessa televerkot ovat kehittyneet pääosin markkinaehtoisesti, ja investoinnit ovat olleet mittavia. Yksityiset toimijat investoivat verkkoihin vuosittain noin puoli miljardia euroa. Tämä malli on osoittanut toimivuutensa: verkot rakentuvat kysyntävetoisesti sinne, missä käyttäjien tarve ja maksuhalukkuus ovat olemassa.

Laajakaistayhteyksien hankkiminen on kiinteistön omistajalle vastaavaa kuin sähkö- tai vesiliittymän hankkiminen: käyttäjä tekee sopimuksen ja liittymän rakentaminen tapahtuu sen pohjalta. Tällainen kysyntävetoinen toimintatapa kannustaa tehokkaaseen investointien kohdentamiseen ja ehkäisee tarpeettomia kustannuksia.

Pääministeri Orpon hallitus ei ole jatkanut laajakaistatukea. Tällä hetkellä tukea maksetaan kuitenkin vielä aiempien päätösten mukaisesti. Lähtökohtaisesti laajakaistatuella rakennetut ja käyttöön otetut liittymät ovat hintavia. Jokaista kytkettyä liittymää kohden kustannus on 5 600 €. Luku ei sisällä huomattavaa talkootyön arvoa. Kokonaisuutena 2011-2022 rakennettu n. 27 500 km, metrimääräistä rakentamistavoitetta ei hankkeessa saavutettu. Kilometriä kohden kustannus nousi 9 500 €. Huomionarvoista on myös se, että tukihankkeista 38 % ylitti alkuperäisen budjetin; tätä voi pitää merkittävänä määränä.

Hyvää sen sijaan tehdyn arvioinnin mukaan on se, että laajakaistatuet eivät ole sekoittaneet markkinaehtoista kiinteän verkon toimintaa ja tukialueilla mobiiliverkko-operaattorit ovat parantaneet omia yhteyksiään. Kilpailu kirittää tässäkin.

Yleispalvelu toimii viimekätisenä turvaverkkona peruspalveluiden takaamiseksi

Selonteossa esitetty yleispalveluvelvoitteen mahdollinen laajentaminen ei ole tarkoituksenmukaista. Yleispalveluvelvoite on alun perin suunniteltu turvaamaan perusyhteydet niille, joilla ei ole muunlaisia yhteyksiä saatavilla.

Satelliitit tarjoavat hyvän vaihtoehdon laajakaistayhteyksille haasteellisiin paikkoihin. Siksi on erikoista, ettei yleispalveluvelvoitteessa oteta satelliittiteknologiaa lainkaan huomioon.

Yleispalvelun tarkoitus on toimia viimekätisenä turvaverkkona tilanteissa, joissa peruslaatuisia puhe- ja nettiyhteyksiä ei ole kaupallisesti saatavilla. Yleispalvelun tarkoituksena on mahdollistaa teledirektiivin liitteen mukaiset peruspalvelut kuten verkkopankin, sähköpostin ja perustasoisen videokuvan käyttömahdollisuus. Sitä ei ole tarkoitettu investointivelvoitteeksi yrityksille.

Edellisellä hallituskaudella yleispalveluvelvoitteen nopeusvaatimus nostettiin kahdesta megabitistä viiteen megabittiin sekunnissa, vaikka mainitut teledirektiivin mukaiset palvelut olisivat olleet toteutettavissa kahden megabitin yhteydellä. Yhteyden laatuvaatimukset on asetettu kiinteän verkon tasolle, vaikka yleispalveluvelvoitteet toteutetaan mobiiliverkoissa. Uusien velvoitteiden kustannuksiksi arvioitiin hieman alle 30 miljoonaa euroa.

Traficom teetti vuonna 2019 selvityksen yleispalveluvelvoitteen kustannuksista. Siinä laskettiin, kuinka paljon yleispalvelun eri nopeusvaatimusten (2–30 megabittiä sekunnissa) toteuttaminen tulisi maksamaan ja kuinka moni kotitalous olisi yleispalvelun piirissä. Selvityksen mukaan kolmenkymmenen megabitin velvoitteen pelkät infran rakentamis- ja taajuuslaajennuksien kustannukset kaksinkertaisella liikennekuormalla olisivat jo tuolloin olleet noin 350 miljoonaa euroa, ja yleispalveluvelvoite koskenut noin 74 000 asuntoa. Palvelutason nostaminen kymmeneen megabittiin sekunnissa olisi selvityksen arvion mukaan maksanut 70 miljoonaa euroa, ja silloin yleispalvelun piirissä olisi ollut vajaa 9 000 asuntoa.

Laajakaistan nopeudelle ei teledirektiivin mukaisesti tule asettaa numeraalisia velvoitteita, vaan sääntelyn tulee lähteä palveluista. Kun otetaan huomioon kustannustason nousu vuodesta 2019, pelkät rakentamiskustannukset huippunopealle, sadan megabitin nopeudelle olisivat maltillisestikin arvioiden yli 2 miljardia euroa. Suuri osa miljardikustannuksista tulisi valtion korvattaviksi, koska yleispalveluvelvoite aiheuttaisi kohtuuttoman taloudellisen rasitteen yleispalveluyritykselle. Valtion korvausvelvollisuudesta on nimenomainen säännös sähköisen viestinnän palvelulaissa.

Jos yritysten pitäisi keskittyä tarjoamaan yleispalvelua niille reilulle 160 000 asunnolle, jotka jäävät 100 megabitin sekunnissa kaupallisen tarjonnan ulkopuolelle, se vaikuttaisi väistämättä yritysten kaikkiin muihin investointeihin, palveluihin ja tuotekehitykseen. Jokainen voi kuvitella, mitä tämä tarkoittaisi kuiturakentamiselle tai 4G- ja 5G-verkkojen laajentamiselle – tulevasta 6G:stä puhumattakaan. Pahimmillaan muut investoinnit ja rakentaminen pysähtyisivät kokonaan tai ainakin laskisivat taikka siirtyisivät merkittävästi. Tämä ei varmasti olisi yhteiskunnan etu.

Verkot ja palvelut sekä niiden saatavuus ovat kehittyneet merkittävästi yleispalveluvelvoitteen säätämisen jälkeen

Yleispalveluvelvoitteesta säädettiin yli 20 vuotta sitten. Velvoitteen säätämisen jälkeen viestintäverkkojen kattavuus, teknologiat ja viestintäpalveluiden saatavuus ovat kehittyneet merkittävästi.

Nykyinen etukäteissäätely saatavuusanalyysineen ja nimeämismenettelyineen on erittäin raskas ja byrokraattinen eikä enää palvele tarkoitustaan. Hyvä puoli asiassa on ollut se, että Suomessa sääntelyn soveltaminen on kehittynyt Traficomien johdolla pragmaattiseksi ja joustavaksi.

Tällä hetkellä kuiturakentaminen on erittäin aktiivista ja kilpailu pitää huolen siitä, että yhteydet paranevat nopeasti. Tämän markkinavetoisen kehityksen sotkeminen julkisella tukipolitiikalla olisi riskialtista, sillä se vääristää kilpailua ja hidastaa yksityisiä investointeja. Julkinen tuki tulee kohdentaa vain aidosti markkinapuutteellisiin kohteisiin, joissa yksityinen toiminta ei ole mahdollista.

Selonteossa on myös huomioitava mobiiliverkkojen kehitys, mukaan lukien FWA-teknologia (Fixed Wireless Access), sekä satelliittiratkaisut. Myös komission viestintämarkkinoita koskevissa uudistusaloitteissa on korostettu satelliittiteknologian merkitystä perinteisten viestintäverkkojen rinnalla erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Nämä teknologiat mahdollistavat laadukkaat yhteydet alueille, joihin kuituyhteyksiä ei ole taloudellisesti järkevää rakentaa. Nyt nämä vaihtoehdot on jätetty selonteossa vähälle huomiolle, vaikka ne muodostavat olennaisen osan teknologianeutraalia kokonaisratkaisua.

Lisäksi on syytä todeta, että viestintäverkkojen rakentaminen edellyttää useita erilaisia lupia, kuten sijoittamis- ja rakentamislupia useilta tahoilta. Nämä luvat ja niitä koskevat menettelyt ja aikataulut vaihtelevat merkittävästi eri puolilla Suomea. Joustavat lupakäytännöt ja pääministeri Orpon hallitusohjelmassa mainittu viestintäverkkojen rakentamista edistävä yhden luukun periaate tulee toteuttaa vielä tämän hallituskauden aikana. Lupaprosessien kehittäminen nykyistä paremmin investointeja tukemaan tulee huomioida selonteossa.

Suomen tietoliikenneinfra on vahvalla pohjalla markkinaehtoisen kehityksen ansiosta. Päätöksenteossa tulee välttää toimenpiteitä, jotka heikentävät investointihalukkuutta tai vääristävät markkinoita. Laajakaistapolitiikan tulee olla teknologianeutraalia ja ottaa huomioon sekä kiinteät että langattomat ratkaisut, jotta maaseutu saa parhaat mahdolliset yhteydet kustannustehokkaasti ja kestävästi.

Viestintäverkkojen kehitys on ollut viime vuosina huomattavaa. Vuonna 2018 valokuidun saatavuus oli vielä noin 35 prosenttia kotitalouksista, mutta vuoden 2024 tasolla luku on noussut jo 68 prosenttiin. Samalla nopeiden yhteyksien saatavuus on parantunut merkittävästi: jo 81 prosentilla kotitalouksista on mahdollisuus vähintään 100 Mbit/s -nopeuksiin.

Tämä kehitys on tapahtunut markkinaehtoisesti ilman pakkoa tai yleispalvelusääntelyä, mikä osoittaa, että investointihalukkuus on ollut vahva ja kilpailu on toiminut. On kuitenkin selvää, että viimeisten prosenttien tavoittaminen tulee olemaan kaikkein haastavin osa tätä kehitystä, sillä juuri syrjäisimmät alueet aiheuttavat eniten teknisiä ja taloudellisia haasteita.

Samalla on tärkeää varmistaa, että viestintäverkon kokonaiskehitys – esimerkiksi tulevat 6G-teknologiat ja muut uudet ratkaisut – ei vaaranna siksi, että resursseja kuluu suhteettomasti kaikkein vaikeimmin tavoitettaviin kohteisiin. Tasapainoinen eteneminen on välttämätöntä: verkkojen jatkuva uudistuminen ja kilpailukyvyyn turvaaminen tulee varmistaa, samalla kun myös harvaan asutuille alueille haetaan kestäviä ja kustannustehokkaita ratkaisuja.

Elina Ussa

toimitusjohtaja

FiCom ry

Ussa Elina

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

FiComin lausunto luonnoksesta maaseutupoliittiseksi selonteoksi

FiCom kiittää mahdollisuudesta lausua, vaikka toimiala ei ollut varsinaisesti kuultavien joukossa. Luonnoksessa on kuitenkin esillä FiComin jäsenyritysten kannalta hyvin keskeisiä asioita, ja on perusteltua kuulla myös viestintäverkkoja rakentavien tahojen näkemyksiä.

FiComin keskeiset viestit:

- Selonteossa esitetty yleispalveluvelvoitteen laajentaminen ei ole tarkoituksenmukaista. Yleispalvelun tarkoituksena on toimia viimekätisenä turvaverkkona ja mahdollistaa teledirektiivin liitteen mukaiset peruspalvelut, kuten verkkopankin, sähköpostin ja perustasoisen videokuvan käyttömahdollisuus.
- Pelkät rakentamiskustannukset huippunopeille yhteyksille olisivat maltillisestikin arvioiden yli 2 miljardia euroa. Suuri osa miljardikustannuksista tulisi valtion korvattaviksi, koska yleispalveluvelvoite aiheuttaisi kohtuuttoman taloudellisen rasitteen yleispalveluyritykselle. Valtion korvausvelvollisuudesta on nimenomainen säännös sähköisen viestinnän palvelulaissa.

- Suomen tietoliikenneinfra on vahvalla pohjalla markkinaehtoisien kehityksen ansiosta. Päätöksenteossa tulisi välttää toimenpiteitä, jotka heikentäisivät investointihalukkuutta tai vääristäisivät markkinoita.

Teleyritykset investoivat viestintäverkkoihin markkinaehtoisesti vuosittain yli puoli miljardia euroa

Maaseudun elinvoimaisuuden ja kilpailukyvyn kannalta toimivat tietoliikenneyhteydet ovat nykyisin yhtä välttämättömiä kuin sähkö- ja vesihuolto. Suomessa televerkot ovat kehittyneet pääosin markkinaehtoisesti, ja investoinnit ovat olleet mittavia. Yksityiset toimijat investoivat verkkoihin vuosittain noin puoli miljardia euroa. Tämä malli on osoittanut toimivuutensa: verkot rakentuvat kysyntävetoisesti sinne, missä käyttäjien tarve ja maksuhalukkuus ovat olemassa.

Laajakaistayhteyksien hankkiminen on kiinteistön omistajalle vastaavaa kuin sähkö- tai vesiliittymän hankkiminen: käyttäjä tekee sopimuksen ja liittymän rakentaminen tapahtuu sen pohjalta. Tällainen kysyntävetoinen toimintatapa kannustaa tehokkaaseen investointien kohdentamiseen ja ehkäisee tarpeettomia kustannuksia.

Pääministeri Orpon hallitus ei ole jatkanut laajakaistatukea. Tällä hetkellä tukea maksetaan kuitenkin vielä aiempien päätösten mukaisesti. Lähtökohtaisesti laajakaistatuella rakennetut ja käyttöön otetut liittymät ovat hintavia. Jokaista kytkettyä liittymää kohden kustannus on 5 600 €. Luku ei sisällä huomattavaa talkootyön arvoa. Kokonaisuutena 2011-2022 rakennettu n. 27 500 km, metrimääräistä rakentamistavoitetta ei hankkeessa saavutettu. Kilometriä kohden kustannus nousi 9 500 €. Huomionarvoista on myös se, että tukihankkeista 38 % ylitti alkuperäisen budjetin; tätä voi pitää merkittävänä määränä.

Hyvää sen sijaan tehdyn arvioinnin mukaan on se, että laajakaistatuet eivät ole sekoittaneet markkinaehtoista kiinteän verkon toimintaa ja tukialueilla mobiiliverkko-operaattorit ovat parantaneet omia yhteyksiään. Kilpailu kirittää tässäkin.

Yleispalvelu toimii viimekätisenä turvaverkkona peruspalveluiden takaamiseksi

Selonteossa esitetty yleispalveluvelvoitteen mahdollinen laajentaminen ei ole tarkoituksenmukaista. Yleispalveluvelvoite on alun perin suunniteltu turvaamaan perusyhteydet niille, joilla ei ole muunlaisia yhteyksiä saatavilla.

Satelliitit tarjoavat hyvän vaihtoehdon laajakaistayhteyksille haasteellisiin paikkoihin. Siksi on erikoista, ettei yleispalveluvelvoitteessa oteta satelliittitekniikkaa lainkaan huomioon.

Yleispalvelun tarkoitus on toimia viimekätisenä turvaverkkona tilanteissa, joissa peruslaatuisia puhe- ja nettiyhteyksiä ei ole kaupallisesti saatavilla. Yleispalvelun tarkoituksena on mahdollistaa teledirektiivin liitteen mukaiset peruspalvelut kuten verkkopankin, sähköpostin ja perustasoisien videokuvan käyttömahdollisuus. Sitä ei ole tarkoitettu investointivelvoitteeksi yrityksille.

Edellisellä hallituskaudella yleispalveluvelvoitteen nopeusvaatimus nostettiin kahdesta megabitistä viiteen megabittiin sekunnissa, vaikka mainitut teledirektiivin mukaiset palvelut olisivat olleet toteutettavissa kahden megabitin yhteydellä. Yhteyden laatuvaatimukset on asetettu kiinteän verkon tasolle, vaikka yleispalveluvelvoitteet toteutetaan mobiiliverkoissa. Uusien velvoitteiden kustannuksiksi arvioitiin hieman alle 30 miljoonaa euroa.

Traficom teetti vuonna 2019 selvityksen yleispalveluvelvoitteen kustannuksista. Siinä laskettiin, kuinka paljon yleispalvelun eri nopeusvaatimusten (2–30 megabittiä sekunnissa) toteuttaminen tulisi maksamaan ja kuinka moni kotitalous olisi yleispalvelun piirissä. Selvityksen mukaan kolmenkymmenen megabitin velvoitteen pelkät infran rakentamis- ja taajuuslaajennuksien kustannukset kaksinkertaisella liikennekuormalla olisivat jo tuolloin olleet noin 350 miljoonaa euroa, ja yleispalveluvelvoite koskenut noin 74 000 asuntoa. Palvelutason nostaminen kymmeneen megabittiin sekunnissa olisi selvityksen arvion mukaan maksanut 70 miljoonaa euroa, ja silloin yleispalvelun piirissä olisi ollut vajaa 9 000 asuntoa.

Laajakaistan nopeudelle ei teledirektiivin mukaisesti tule asettaa numeraalisia velvoitteita, vaan sääntelyn tulee lähteä palveluista. Kun otetaan huomioon kustannustason nousu vuodesta 2019, pelkät rakentamiskustannukset huippunopealle, sadan megabitin nopeudelle olisivat maltillisestikin arvioiden yli 2 miljardia euroa. Suuri osa miljardikustannuksista tulisi valtion korvattaviksi, koska yleispalveluvelvoite aiheuttaisi kohtuuttoman taloudellisen rasitteen yleispalveluyritykselle. Valtion korvausvelvollisuudesta on nimenomainen säännös sähköisen viestinnän palvelulaissa.

Jos yritysten pitäisi keskittyä tarjoamaan yleispalvelua niille reilulle 160 000 asunnolle, jotka jäävät 100 megabitin sekunnissa kaupallisen tarjonnan ulkopuolelle, se vaikuttaisi väistämättä yritysten kaikkiin muihin investointeihin, palveluihin ja tuotekehitykseen. Jokainen voi kuvitella, mitä tämä tarkoittaisi kuiturakentamiselle tai 4G- ja 5G-verkkojen laajentamiselle – tulevasta 6G:stä puhumattakaan. Pahimmillaan muut investoinnit ja rakentaminen pysähtyisivät kokonaan tai ainakin laskisivat taikka siirtyisivät merkittävästi. Tämä ei varmasti olisi yhteiskunnan etu.

Verkot ja palvelut sekä niiden saatavuus ovat kehittyneet merkittävästi yleispalveluvelvoitteen säätämisen jälkeen

Yleispalveluvelvoitteesta säädettiin yli 20 vuotta sitten. Velvoitteen säätämisen jälkeen viestintäverkkojen kattavuus, teknologiat ja viestintäpalveluiden saatavuus ovat kehittyneet merkittävästi.

Nykyinen etukäteissääntely saatavuusanalyyseineen ja nimeämismenettelyineen on erittäin raskas ja byrokraattinen eikä enää palvele tarkoitustaan. Hyvä puoli asiassa on ollut se, että Suomessa sääntelyn soveltaminen on kehittynyt Traficomien johdolla pragmaattiseksi ja joustavaksi.

Tällä hetkellä kuiturakentaminen on erittäin aktiivista ja kilpailu pitää huolen siitä, että yhteydet paranevat nopeasti. Tämän markkinavetoisen kehityksen sotkeminen julkisella tukipolitiikalla olisi riskialtista, sillä se vääristää kilpailua ja hidastaa yksityisiä investointeja. Julkinen tuki tulee kohdentaa vain aidosti markkinapuutteellisiin kohteisiin, joissa yksityinen toiminta ei ole mahdollista.

Selonteossa on myös huomioitava mobiiliverkkojen kehitys, mukaan lukien FWA-teknologia (Fixed Wireless Access), sekä satelliittiratkaisut. Myös komission viestintämarkkinoita koskevissa uudistusaloitteissa on korostettu satelliittiteknologian merkitystä perinteisten viestintäverkkojen rinnalla erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Nämä teknologiat mahdollistavat laadukkaat yhteydet alueille, joihin kuituyhteyksiä ei ole taloudellisesti järkevää rakentaa. Nyt nämä vaihtoehdot on jätetty selonteossa vähälle huomiolle, vaikka ne muodostavat olennaisen osan teknologianeutraalia kokonaisratkaisua.

Lisäksi on syytä todeta, että viestintäverkkojen rakentaminen edellyttää useita erilaisia lupia, kuten sijoittamis- ja rakentamislupia useilta tahoilta. Nämä luvat ja niitä koskevat menettelyt ja aikataulut vaihtelevat merkittävästi eri puolilla Suomea. Joustavat lupakäytännöt ja pääministeri Orpon

hallitusohjelmassa mainittu viestintäverkkojen rakentamista edistävä yhden luukun periaate tulee toteuttaa vielä tämän hallituskauden aikana. Lupaprosessien kehittäminen nykyistä paremmin investointeja tukemaan tulee huomioida selonteossa.

Suomen tietoliikenneinfra on vahvalla pohjalla markkinaehtoisien kehityksen ansiosta. Päätöksenteossa tulee välttää toimenpiteitä, jotka heikentävät investointihalukkuutta tai vääristävät markkinoita. Laajakaistapolitiikan tulee olla teknologianeutraalia ja ottaa huomioon sekä kiinteät että langattomat ratkaisut, jotta maaseutu saa parhaat mahdolliset yhteydet kustannustehokkaasti ja kestävästi.

Viestintäverkkojen kehitys on ollut viime vuosina huomattavaa. Vuonna 2018 valokuidun saatavuus oli vielä noin 35 prosenttia kotitalouksista, mutta vuoden 2024 tasolla luku on noussut jo 68 prosenttiin. Samalla nopeiden yhteyksien saatavuus on parantunut merkittävästi: jo 81 prosentilla kotitalouksista on mahdollisuus vähintään 100 Mbit/s -nopeuksiin.

Tämä kehitys on tapahtunut markkinaehtoisesti ilman pakkoa tai yleispalvelusääntelyä, mikä osoittaa, että investointihalukkuus on ollut vahva ja kilpailu on toiminut. On kuitenkin selvää, että viimeisten prosenttien tavoittaminen tulee olemaan kaikkein haastavin osa tätä kehitystä, sillä juuri syrjäisimmät alueet aiheuttavat eniten teknisiä ja taloudellisia haasteita.

Samalla on tärkeää varmistaa, että viestintäverkon kokonaiskehitys – esimerkiksi tulevat 6G-teknologiat ja muut uudet ratkaisut – ei vaarannu siksi, että resursseja kuluu suhteettomasti kaikkein vaikeimmin tavoitettaviin kohteisiin. Tasapainoinen eteneminen on välttämätöntä: verkkojen jatkuva uudistuminen ja kilpailukyvyn turvaaminen tulee varmistaa, samalla kun myös harvaan asutuille alueille haetaan kestäviä ja kustannustehokkaita ratkaisuja.

Elina Ussa

toimitusjohtaja

FiCom ry

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

-

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuosituks (Anna vastaukset monivalintakysymykseen kohdassa seitsemän Muut täydennystarpeet)

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuosituks (24 kpl) olennaiset?

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuosituks (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuositusten numerot 1-24)

-

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

-

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

-

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

7. Muut täydennystarpeet (anna tässä kohdassa vastaukset kohdan viisi monivalintakysymyksiin)

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

-

Ussa Elina
Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry